

Forvandling.

Med Glæde hørte vi Partiernes Ordførere tage Stilling til Kvindernes politiske Valgret, da Grundlovsændringen var til første Behandling i Folketinget. Vort Krav mødte ingen Modstand og betragtedes ikke mere som en Mulighed, men en Selvfølge,

For Medlemmer af Landsforbundet er Glæden dobbelt, fordi vi netop i denne Modtagelse af vort Krav paa Ting har faaet en Tilkendegivelse af, hvad Landsforbundet har udrettet.

Da Landsforbundet stiftedes, blev et Moment af Betydning ført ind i den danske Kvindebevægelse, som fra nu af blev en Valgretsbevægelse. »Valgret for Kvinder«, Pointen i alt Arbejde for Kvinders Frigørelse — her var da endelig noget for Kvindesagens Venner at samles om. Det banebrydende Arbejde for denne Sammenslutning var udført saa mesterligt, at Forbundet straks ved sin Fremtræden havde Forbindelse med Landets forskelligste Egne, og Medlemmernes Antal forøgedes dagligt. Sjældent har en Organisation haft et mere enkelt Program, men Landsforbundets hurtige Vækst er det bedste Bevis for, at dette Krav havde Berettigelse og vandt Tilslutning. I Koncentrationen om dette Krav har Landsforbundet haft sin Styrke; thi derved kunde Beviserne føres talrigere og skarpere og ophaa at gøre stærkere Indtryk. Lige fra Begyndelsen er Agitationen drevet med Indsigt og Dygtighed. Det var en Agitation, der brød Staven over gammel Fordom og den gængse Anskuelse om Kvindens Værd som Menneske, satte nyt op mod gammelt. Der var ikke Tale om at gaa paa Akkord; det var et Krav om Retfærdighed, som ikke kunde dysses ned eller vises af med Talemaader. Agitationen var rejst af Kvinder, og kvindelige Talere førte Sagen frem i Diskussion og ved Møder over hele Landet, hvor Tusinder af Mennesker har haft Lejlighed til at være Tilhørere. En betydelig Hjælp i Arbejdet har Landsforbundet haft i Pressen, idet Bladene stadig har bragt Artikler om Sagen og

Referater fra Møderne, og Tankerne er derved ført ind i alle Hjem og naaet frem til hvert enkelt Menneske.

Nu ser vi, at tidligere Tvivlere om Sagens Retfærdighed har faaet Troen i Hænde. Agitationsarbejdet har bevirket en Forvandling, som er kommet i forskellige Stadier: Opmærksomheden og Interessen for Kvinders Valgret vakttes først, Modstanden sygnede langsomt hen og erstattedes endelig af Velvilje og Forstaaelse. Maaske mærkes denne Forvandling stærkest paa Landet, hvor det politiske Liv pulserer mere levende Mand og Mand imellem end i de store Byer. Landsforbundets Betydning er dog klart udtrykt i den Modtagelse, Kvindernes Valgret fik i Folketinget, da enhver ved, at bag de forskellige Ordførere staar det danske Vælgerkorps. Fem Aar er medgaaet til at vække og vinde Befolkningen for dette Retfærdighedskrav.

Men det maa fremhæves, at naar Arbejdet hidtil er gaaet saa godt og lykkedes over Forventning, da er Aarsagen først og fremmest den personlige Indsats, som er ydet af de Kvinder, der havde Mod til at tage Arbejdet op og Kræfter til at holde ud i dette Arbejde.

K. Kristensen.

Generalforsamlinger og Dirigentvirksomhed.

Naar det undertiden hænder, at det ved en Forenings Dannelse eller en Formands Afgang er vanskeligt at faa en ny Formand, ligger dette ofte i Ængstelse for den ydre Optræden, der følger med: at skulle op paa Talerstolen for at indlede og slutte Møderne, at skulle dirigere, mulig endog i lidt vanskelige Tilfælde, hvor den nøvede let kommer til at gøre et Fejlgreb. Særlig naar det gælder en Kvindeforening, vil et saadant Fejlgreb let komme til at ramme alle Foreningens Medlemmer. Vi staar jo endnu paa det Standpunkt, at en saadan Fejl, begaaet af en Kvinde, regnes for at være

typisk for Kvinder, mens en Mands Fejlgreb dog kun staar for hans egen Regning.

Det er ikke let at give Regler for en Dirigent, da meget i en saadans Virksomhed beror paa et Skøn; men enkelte formelle Anvisninger kan dog gives.

Ved almindelige, saavel offentlige som Medlemsmøder, vil det som Regel være det heldigste, at Formanden dirigerer. Formanden er oftest den, der har forhandlet med Taleren og derfor den, der kender ham eller hende, ligesom man kan gaa ud fra, at Formanden bedre end nogen anden kender Medlemmerne, eller i al Fald kender flest Medlemmer, hvilket er en stor Fordel for en Dirigent. Formanden har desuden til en vis Grad Ansvar for, hvad der sker, og bør derfor ogsaa rettest være den, der er ved Haanden, hvis der siges noget, som ikke bør passere upaataalt, ligesom Formanden oftest er den, der kan skride ind med størst Avtoritet.

Dirigentens Pligt ved almindelige Møder vil være at aabne Mødet og give Ordet til Taleren. Naar denne har talt, maa Dirigenten enten slutte Mødet og takke Taleren, eller — hvis der skal være Diskussion — give Ordet frit. Under Diskussionen giver Dirigenten Ordet til de forskellige Deltagere i den Orden, hvori de har bedt om det. Endvidere er det Dirigentens Pligt under Diskussionen at gribe ind, hvis der maatte blive sagt noget ærekrænkende om nogen Personer, nogen Retning eller nogen Institution, samt hvis der paaduttes nogen Person, Retning eller Institution Forudsætninger eller Resultater, som endnu ikke er bevist. Ligeledes bør Dirigenten gribe ind, hvis nogen under Diskussionen omtaler Ting, der intet har med det foreliggende Emne at gøre, og derpaa fører Dirigenten Diskussionen tilbage til sit Udgangspunkt. Men dette bør kun gøres, naar det er nødvendigt; det er altid ubeldigt at skulle gøre Indsigelse, og man maa saa vidt muligt søge at undgaa det. I saadanne Tilfælde, hvor Indgriben er nødvendig, maa